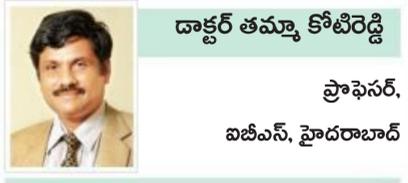

ఈ వారం విద్యలో..

సామాచారం	మంగళవారం	బుధవారం	గురువారం	శుక్రవారం	శనివారం	ఆదివారం
జనరల్ స్టడీస్- హిస్టరీ IBPS POs Prelims Grand Test	జనరల్ స్టడీస్- పాలిటీ IBPS POs Prelims Grand Test		General Studies- Current Affairs JEE Main - Maths	జనరల్ స్టడీస్- ఇండియన్ ఎకానమీ JEE Main- Physics	జనరల్ స్టడీస్- కరెంట్ అఫైర్స్(త.మీ.) JEE Main- Chemistry	లెర్న్ ఇంగ్లీష్/ Learn English General Studies- Current Affairs

అజీవికా గ్రామీణ్ ఎక్స్ప్రెస్ యోజన లక్ష్యం?

డాక్టర్ తమ్మా కోటిరెడ్డి

ప్రాఫెసర్, ఐఐఐఎస్, హైదరాబాద్

ప్రాంతీయ అసమానతలు-ప్రభుత్వ చర్యలు

సమైక్యతను లక్ష్యంగా పెట్టిన అసమానతలను సరిదిద్దే ప్రాంతీయ అసమానతల అవరోధంగా పరిణమించాయి. ఆర్థిక సంస్కరణలను వేగవంతంగా అమలు చేయలేకపోవడానికి ప్రాంతీయ అసమానతలను కారణంగా పేర్కొనవచ్చు. అనేక రాష్ట్రాల్లో సాంఘిక-ఆర్థికాభివృద్ధిలో ప్రాంతాల మధ్య అసమానతలు ఏర్పడడానికి ఆయా రాష్ట్రాల్లోని ప్రభుత్వాలు వెనుకబడిన ప్రాంతాలను నిర్లక్ష్యం చేయడం ప్రధాన కారణమైంది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అవలంబించిన విధానాలు, సహజ వనరుల లభ్యతలో ప్రాంతాల మధ్య అసమానతలు, సంతృప్తి లక్ష్యసాధనలో ప్రణాళికల వైఫల్యం, అవస్థాపన సౌకర్యాల కొన్ని ప్రాంతాల్లోనే కేంద్రీకృతం కావడం, వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక అభివృద్ధి కొన్ని ప్రాంతాలకు పరిమితం కావడం, వృద్ధికి యంత్రంగా ఉపకరించే చిన్న, మధ్య తరహా సంస్థలకు సరైన పరపతి లభ్యం కాకపోవడం లాంటి అంశాలు భారతదేశంలో రాష్ట్రాల మధ్య, రాష్ట్రంలోని ప్రాంతాల మధ్య సాంఘిక-ఆర్థికాభివృద్ధిలో వ్యత్యాసాల పెరుగుదలకు కారణాలుగా భావించవచ్చు. ఈ క్రమంలో ప్రాంతీయ సమతౌల్య అభివృద్ధి ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో గుడ్ గవర్నెన్స్ పటిష్టపరచవలసిన

ఆవశ్యకత ఉంది. భారత్లో ప్రాంతీయ అసమానతల తగ్గించుకు వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో స్థానిక సంస్థలను పటిష్ట పరచాలి.

ప్రాంతీయ సమతౌల్య అభివృద్ధికి చర్యలు

- ప్రాంతీయ అసమానతల కారణంగా దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలు, రాష్ట్రంలోని ప్రాంతాల మధ్య agitations, వలసలు, సాంఘిక అశాంతి, కాలుష్యం, గృహ, నీటి కొరత, గ్రామీణ యువతలో నిరుద్యోగం, అవస్థాపనా సౌకర్యాల అభివృద్ధికి నోచుకోకపోవడం లాంటి పరిణామాలు సంభవిస్తాయి. ప్రాంతీయ సమతౌల్య అభివృద్ధికి కింది చర్యలు దోహదపడతాయి.
- దేశంలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలను గుర్తించడం ద్వారా ఆయా ప్రాంతాలకు సంబంధించి ప్రత్యేక ప్రణాళికలు, అభివృద్ధి నమూనాలను ప్రభుత్వం రూపొందించి అమలు పరచాలి. నిధుల పంపిణీలో వెనుకబడిన ప్రాంత అభివృద్ధికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. ప్రాంతీయ సమతౌల్య అభివృద్ధిలో భాగంగా పెట్టుబడి ప్రధానమైంది. ఈశాన్య ప్రాంత అభివృద్ధికి అవసరమైన ప్రత్యేక విధానాలు, కార్యక్రమాలను రూపొందించాలి.
- వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో పారిశ్రామికీకరణ పెంపొందించడానికి ప్రభుత్వం నూతన ఆర్థిక సంస్థలను ఏర్పాటు చేయడం.
- భారత రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 321(D) ప్రకారం ప్రాంతీయ బోర్డులను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా తగిన నిధులు, legal powersను ఆయా బోర్డులకు ఇవ్వడం.
- ఉత్పాదకతతో కూడిన వ్యవసాయ భూములను వ్యవసాయేతర అవసరాలకు వినియోగించకుండా తగిన చర్యలు

- తీసుకోవడం.
- గిరిజన ప్రాంతాల్లో లభ్యమయ్యే సహజ వనరుల వినియోగం ద్వారా లభించే ఆదాయంలో తగిన వాటాను ఆయా ప్రాంతాల అభివృద్ధిపై వెచ్చించడం.
- మండలం/బ్లాక్ స్థాయిలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు నిధుల కేటాయింపును సంబంధించి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగిన ఫార్ములాను రూపొందించుకొని అమలుపరచడం.
- ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు
- వెనుకబడిన ప్రాంతాల గ్రాంట్ నిధి పథకాన్ని 2006-07లో ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. ప్రస్తుతం ఈ పథకం అమలు బాధ్యతను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఇచ్చారు. ఇకపై ఈ పథకానికి కేంద్ర మద్దతు ఉండదు. దేశంలోని 272 వెనుకబడిన జిల్లాల్లో అవస్థాపనా ప్రాజెక్టులకు నిధులు సమకూర్చడం ద్వారా ప్రాంతీయ అసమానతల నిర్మూలన ఈ పథకం లక్ష్యం. స్థానిక

సంస్థలకు సంబంధించి ప్రణాళిక రూపకల్పన, అమలు, monitoring విషయంలో వృత్తిపరమైన మద్దతు సందించడం ఈ పథకం లక్ష్యం.

- ఇటీవల నీటి ఆయోగ్ 2017-18 నుంచి 2019-20 కాలానికి సంబంధించి మూడు సంవత్సరాల action agenda ను ప్రకటించింది. ప్రాంతీయ అభివృద్ధి అంతరాన్ని కీలక అభివృద్ధి అంశంగా నీటి ఆయోగ్ తన డాక్యుమెంట్లో పేర్కొంది. తలసరి ఆదాయం, పేదరికరేఖ దిగువన ఉన్న జనాభా, పట్టణ జనాభా, పారిశ్రామిక రంగంలో పోల్చినప్పుడు వ్యవసాయ రంగంపై ఆధారపడిన జనాభా, వివిధ రాష్ట్రాల్లో అవస్థాపనా రంగ అభివృద్ధి ఆధారంగా ప్రాంతీయ అభివృద్ధి అంతరాన్ని అంచనా వేయవచ్చు. అస్సాం, మేఘాలయ, మణిపూర్, త్రిపుర లాంటి రాష్ట్రాలకు one time ప్రత్యేక గ్రాంటును నీటి ఆయోగ్ సిఫార్సు చేసింది.
- ప్రణాళిక సంఘం 2014వ సంవత్సరం ముందు కాలంలో ప్రణాళిక బదిలీల రూపంలో, ఆర్థిక సంఘం ప్రణాళికేతర బదిలీల రూపంలో వెనుకబడిన రాష్ట్రాలకు ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించాయి. 1969 తర్వాత కాలంలో 'ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదా' కింద కేంద్రం నుంచి ఆయా రాష్ట్రాలకు అధిక మొత్తంలో గ్రాంట్లు లభించాయి. 14వ ఆర్థిక సంఘం కేంద్ర పన్నుల్లో రాష్ట్రాల వాటా నిర్ణయించడానికి అవలంబించే ప్రక్రియలో భాగంగా income distance కు అధిక వెయిటేజీ ఇచ్చింది.
- వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధి నేపథ్యంలో ప్రవేశపెట్టిన కార్యక్రమాలు, సామాజిక అభివృద్ధి కార్యక్రమం, వెనుకబడిన ప్రాంతా

ల్లో మౌలిక సౌకర్యాల కల్పనలో భాగంగా నీటిపారుదల, విద్యుత్, రవాణా, సమాచారం, సాంఘిక సేవల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యమిచ్చింది. ప్రాంతీయ సమతౌల్య అభివృద్ధి సాధనలో భాగంగా ప్రభుత్వం కింది వ్యూహాలను అవలంబించింది.

- ఎ. వనరుల బదిలీ, వెనుకబాటుతనం
- బి. ప్రత్యేక ప్రాంత అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు
- సి. వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడానికి తగిన ప్రోత్సాహకాలు
- బుందేల్ఖండ్ ప్రాంతానికి సంబంధించి ken - betwa inter river link projectతో ఇతర ప్రాంతాలతో పాటు అనేక బహుళార్థ సాధక రివర్ వ్యాలీ ప్రాజెక్టులను ప్రభుత్వం చేపట్టింది.
- ఈశాన్య ప్రాంతాల అభివృద్ధికి East West కారిడార్ ప్రాజెక్టు, కనెక్టివిటీ పెంపునకు ట్రాన్స్ అరుణాచల్ హైవేను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఈ ప్రాంతంలో 25 రైల్వే ప్రాజెక్టులు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో పారిశ్రామికీకరణ ప్రోత్సహించడానికి సబ్సిడీలు, మినహాయింపులు, పన్ను రాయితీలను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈశాన్య ప్రాంతానికి సంబంధించి 2007లో పారిశ్రామిక, పెట్టుబడి ప్రోత్సాహక విధానం; హిమాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, జమ్మూ, కశ్మీర్లకు సంబంధించి ప్రత్యేక వ్యాజీ పథకాన్ని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. మైనింగ్ వల్ల affect అయిన గిరిజనులు, గిరిజన ప్రాంతాల సంక్షేమం కోసం 2015 సెప్టెంబర్లో 'ప్రధాన మంత్రి ఖనిజ్ క్షేత్ర కల్యాణ్ యోజన'ను ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో పారిశ్రామికాభివృద్ధికి అవసరమైన సూచనలు చేయడానికి నియమించిన కమిషన్?
  - 1) వాంచూ కమిషన్ 2) రాయల్ కమిషన్
  - 3) పాండే కమిషన్ 4) గీతాకృష్ణన్ కమిషన్
2. పారిశ్రామికంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలను గుర్తించడానికి జాతీయ అభివృద్ధి మండలి ఎంపిక చేసిన సూచికల్లో కానిది?
  - 1) ప్రతి లక్ష జనాభాకు పారిశ్రామిక కార్మికులు
  - 2) రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం
  - 3) పెద్ద నగరాలు పారిశ్రామిక కేంద్రాలకు 80 కి.మీ. కంటే ఎక్కువ దూరంలో ఉండడం
  - 4) జనాభా, రాష్ట్ర విస్తీర్ణం ఆధారంగా పక్కా రోడ్ల నిడివి
3. భారీ మౌలిక పరిశ్రమలు స్థాపించడం వల్ల వాటి ప్రయోజనాలు దశల వారీగా సమాజంలోని అన్ని వర్గాలకు అందుబాటులోకి వచ్చి ఆర్థిక ప్రగతి సాధించవచ్చని పేర్కొన్న వారు?
  - 1) మహాలనోబిస్ 2) ఫీల్డ్ మన్
  - 3) హార్డె- డోమార్ 4) కాలర్
4. 'వ్యాపార చక్రాలు - ఆర్థికాభివృద్ధి సిద్ధాంతం' గ్రంథకర్త?
  - 1) కిస్సెన్ 2) రాబిన్సన్
  - 3) అమర్త్యసేన్ 4) ఘంపీటర్
5. సమానత్వం, సాంఘికన్యాయంతో కూడిన వృద్ధి కింది ఏ ప్రణాళిక లక్ష్యం?
  - 1) 8వ 2) 9వ 3) 10వ 4) 11వ
6. బిహార్ లాంటి వెనుకబడిన రాష్ట్రాలు

- కేంద్రం నుంచి అదనపు నిధుల కోసం చేసిన డిమాండ్ను పరిశీలించడానికి ఏర్పాటైన కమిటీ?
  - 1) రఘురాం రాజన్ కమిటీ
  - 2) అభిజిత్ సేన్ కమిటీ
  - 3) బూరేలాల్ కమిటీ 4) అత్రేయ కమిటీ
7. కింది ఏ రాష్ట్రాలను ప్రత్యేక వర్గానికి చెందిన రాష్ట్రాలుగా గుర్తించి 1973 నుంచి ప్రత్యేక ప్రణాళికలు రూపొందించారు?
  - ఎ. మేఘాలయ బి. నాగాలాండ్
  - సి. అస్సాం, మణిపూర్
  - డి. మిజోరం, సిక్కిం, త్రిపుర
8. ప్రాంతీయ అసమానతలకు కొలమానం కానిది ఏది?
  - 1) అధిక జనసాంద్రత
  - 2) తలసరి విద్యుత్ వినియోగం
  - 3) రాష్ట్ర నికర తలసరి ఆదాయం
  - 4) రాష్ట్ర జనాభాలో పట్టణ జనాభా శాతం
9. సమైక్యత అనే భావనను భారత ప్రభుత్వం కింది ఏ సంవత్సరంలో ప్రకటించింది?
  - 1) 1991 - 92 2) 2000 - 01
  - 3) 2009 - 10 4) 2018 - 19
10. 'ఆర్థిక సంస్కరణలు, సాంఘిక రంగ అభివృద్ధి అనే గ్రంథాన్ని రచించింది?
  - 1) కె. ఎన్. ప్రభు 2) రాజీవ్ కూమార్
  - 3) శక్తికాంత్ దాస్ 4) అమర్త్యసేన్
11. రఘురాం రాజన్ కమిటీ రూపొందించిన సూచీ?
  - 1) మానవాభివృద్ధి సూచీ
  - 2) మానవ పేదరిక సూచీ
  - 3) బహుముఖ గణాంకం

- 4) సంతోష సూచీ
12. మురికి వాడలు లేని భారతదేశం విజన్ గా రూపొందిన కార్యక్రమం?
  - 1) వాల్మీకి-అంబేద్కర్ ఆవాస్ యోజన
  - 2) రాజీవ్ ఆవాస్ యోజన
  - 3) స్వర్ణజయంతి శహారీ రోజ్ గార్ యోజన
  - 4) ప్రధానమంత్రి రోజ్ గార్ యోజన
13. డి.ఆర్.గాడ్కర్ ఫార్ములా ప్రకారం కేంద్ర పన్ను రాబడిలో రాష్ట్రాల వాటా నిర్ణయించడానికి పరిగణనలోనికి తీసుకునే అంశాల్లో ప్రత్యేక సమస్యలకు ఎంత వేయిటేజీ ఇచ్చారు?
  - 1) 10 శాతం 2) 15 శాతం
  - 3) 20 శాతం 4) 25 శాతం
14. గాడ్కర్ - ప్రణబ్ ముఖర్జీ ఫార్ములా ప్రకారం కేంద్ర పన్నుల్లో రాష్ట్రాల వాటా నిర్ణయించడానికి జనాభాకు సంబంధించి ఎంత వేయిటేజీ ఇచ్చారు?
  - 1) 10 శాతం 2) 25 శాతం
  - 3) 40 శాతం 4) 60 శాతం
15. 14వ ఆర్థిక సంఘం కేంద్ర పన్నుల్లో రాష్ట్రాల వాటా నిర్ణయించే క్రమంలో కింది ఏ అంశాన్ని పరిగణనలోనికి తీసుకోలేదు?
  - 1) ప్రత్యేక సమస్యలు
  - 2) తలసరి ఆదాయం
  - 3) జనాభా, జనాభా వర్గీకరణలో మార్పు
  - 4) విస్తీర్ణం, అటవీ విస్తీర్ణం
16. కింది వాటిలో ఆర్థిక అవస్థాపనా కానిది?
  - 1) రవాణా, సమాచారం 2) బ్యాంకింగ్
  - 3) శిక్షణా కేంద్రాలు 4) విద్యుత్
17. కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రణాళిక వ్యయ కేటాయింపులో వెనుకబడిన రాష్ట్రాల వాటా కింది ఏ ప్రణాళికలో అధికం?
  - 1) 1వ 2) 2వ 3) 3వ 4) 4వ

18. వెనుకబడిన జిల్లాలను గుర్తించడం ద్వారా ఆయా జిల్లాల అభివృద్ధికి ప్రోత్సాహకాలను కింది ఏ ప్రణాళికలో నిర్ణయించారు?
  - 1) 5వ 2) 7వ 3) 9వ 4) 11వ
19. ఆహారం-పని-ఉత్పాదకత కింది ఏ ప్రణాళిక లక్ష్యం?
  - 1) 5వ 2) 6వ 3) 7వ 4) 10వ
20. వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి సంబంధించి 1978లో ప్రణాళిక సంఘం ఏర్పాటు చేసిన జాతీయ కమిటీ అధ్యక్షులు?
  - 1) వాంచూ 2) శివరామన్
  - 3) కె. సి. పంత్ 4) ఎ. కె. చందా
21. వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి అధారితీ కింది ఏ కమిటీ సూచనల మేరకు ఏర్పాటైంది?
  - 1) పి.సి.నాయక్ 2) ఎన్.దత్
  - 3) బి. డి. పాండే 4) పైవేవి కావు
22. 12వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రాష్ట్రాల వృద్ధి రేటు అంచనాకు సంబంధించి ప్రథమ స్థాంలో ఉన్న రాష్ట్రం?
  - 1) పంజాబ్ 2) బిహార్
  - 3) కర్ణాటక 4) ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్
23. విద్యాపరంగా వెనుకబడిన రాష్ట్రాలకు సంబంధించి 2008లో కింది ఏ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు?
  - 1) ధనలక్ష్మీ 2) కె.ఎస్.వై
  - 3) పీఎం ఆదర్శగ్రామ ఆవాస్ యోజన
  - 4) రాష్ట్రీయ స్వాస్థ్య బీమా యోజన
24. కరువు పీడిత ప్రాంతాల పథకం లక్ష్యం?
  - ఎ. క్షామ తీవ్రతను తగ్గించడం
  - బి. సహజ వనరుల అభివృద్ధి
  - సి. పర్యావరణ సమతుల్య సాధన
  - డి. పంటలను, పశువులను అభివృద్ధి చేయడం

- 1) ఎ, బి 2) సి, డి
- 3) ఎ, బి, సి 4) పైవన్నీ
25. గిరిజనులు, గిరిజనుల ప్రాంతాల అభివృద్ధికి కోసం 2015 సెప్టెంబర్లో ప్రారంభించిన పథకం పేరు?
  - 1) ప్రధానమంత్రి ఖనిజ్ క్షేత్ర కల్యాణ్ యోజన
  - 2) సమగ్ర ఆవాస్ యోజన
  - 3) ఎడారి ప్రాంతాల అభివృద్ధి పథకం
  - 4) అజీవికా
26. అజీవికా గ్రామీణ్ ఎక్స్ప్రెస్ యోజన లక్ష్యం?
  - 1) పట్టణ ప్రాంతాల్లో రవాణా సౌకర్యాల విస్తరణ
  - 2) గ్రామీణ ప్రాంతాలకు రవాణా సౌకర్యం, గ్రామీణ పేదలకు స్వయం ఉపాధి కల్పన
  - 3) స్వయం సహాయక బృందాలకు ప్రోత్సాహం
  - 4) పైవన్నీ
27. నిరుద్యోగ నిర్మూలనకు 11 అంశాల కార్యక్రమాన్ని ప్రణాళిక సంఘం ఏ సంవత్సరంలో ప్రకటించింది?
  - 1) 1953 2) 1975
  - 3) 1991 4) 2008

సమాధానాలు

1) 1	2) 3	3) 2	4) 4	5) 2
6) 1	7) 4	8) 1	9) 2	10) 1
11) 3	12) 2	13) 1	14) 4	15) 1
16) 3	17) 3	18) 1	19) 3	20) 2
21) 1	22) 2	23) 1	24) 4	25) 1
26) 2	27) 1			